

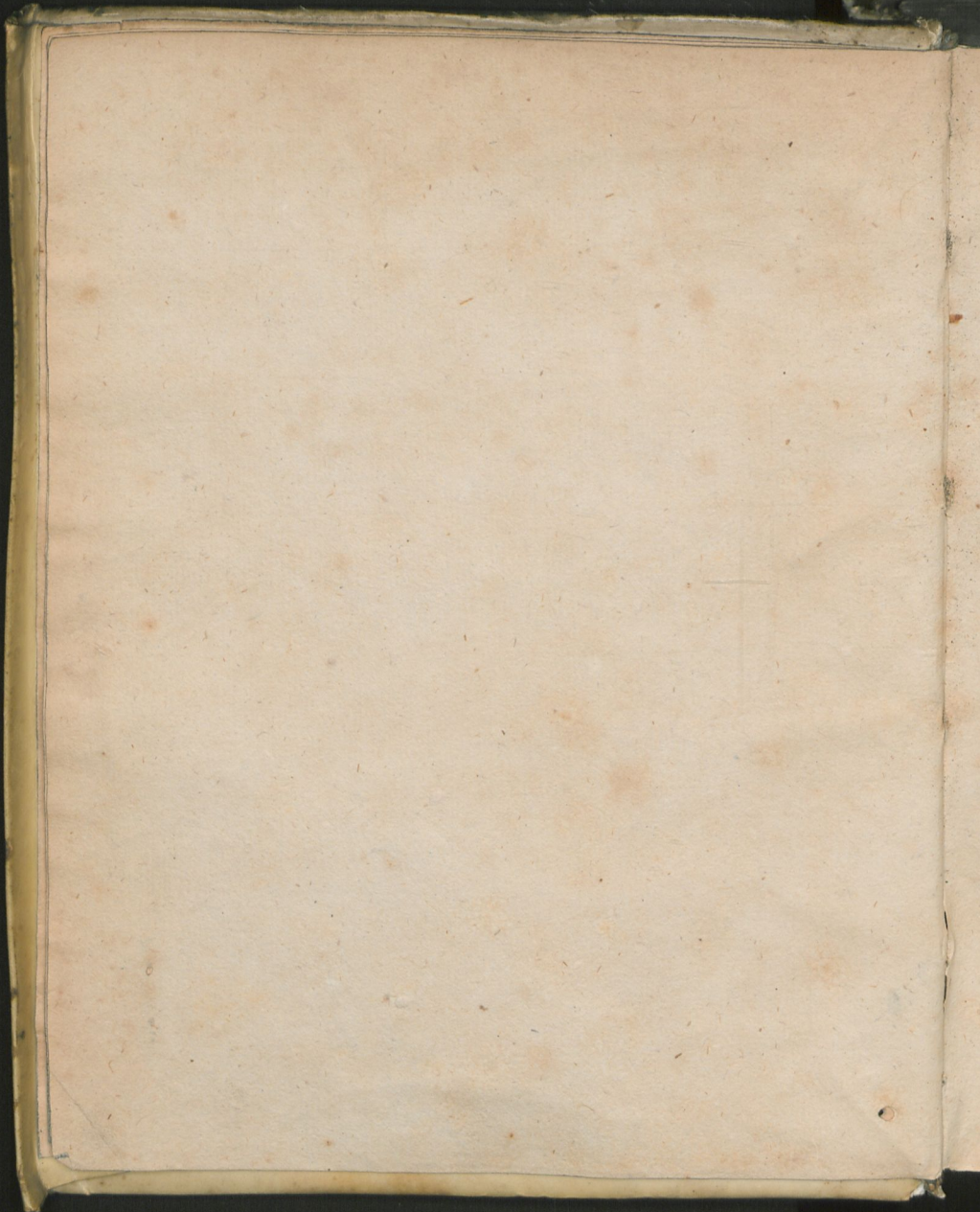
Ge. 68.

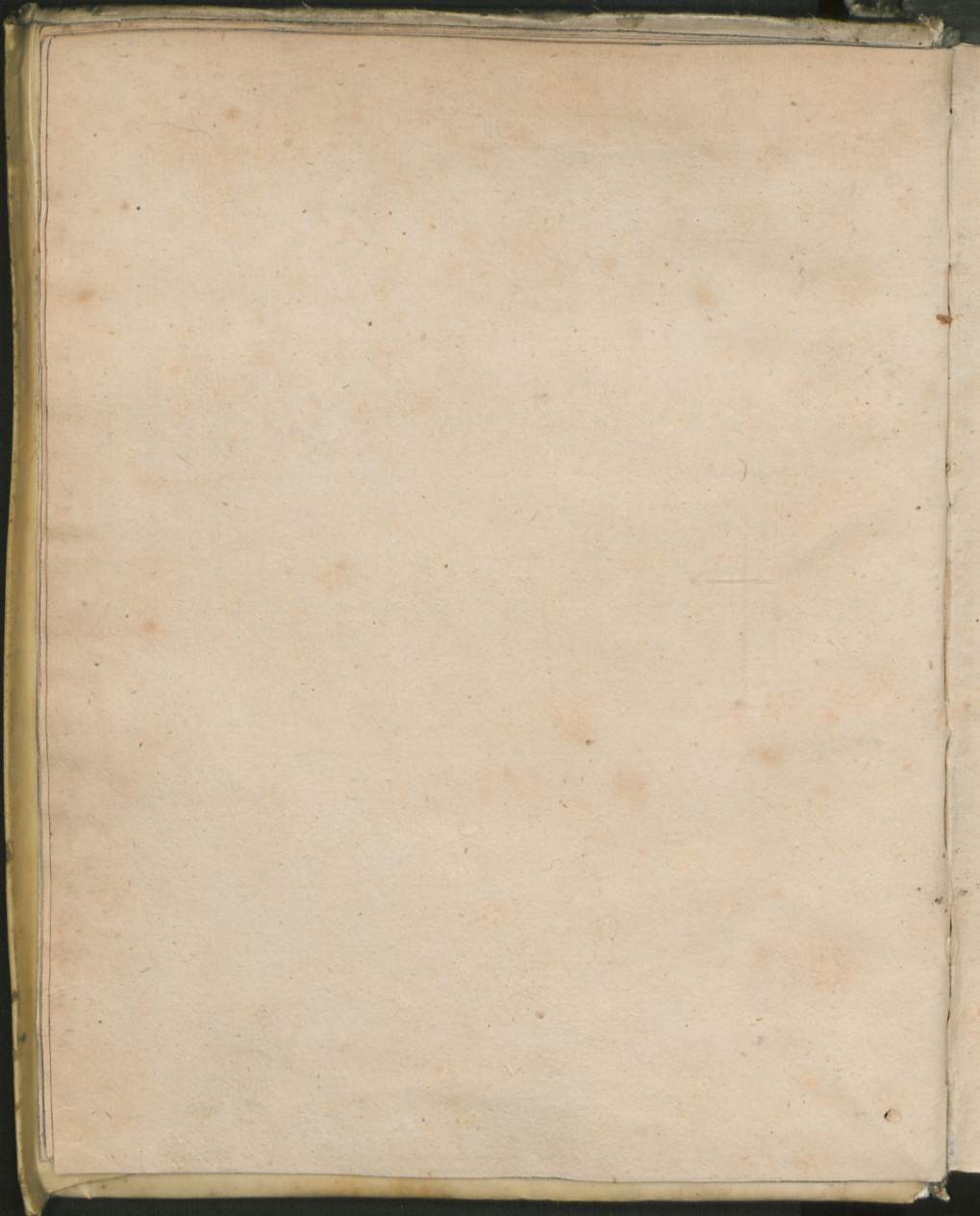

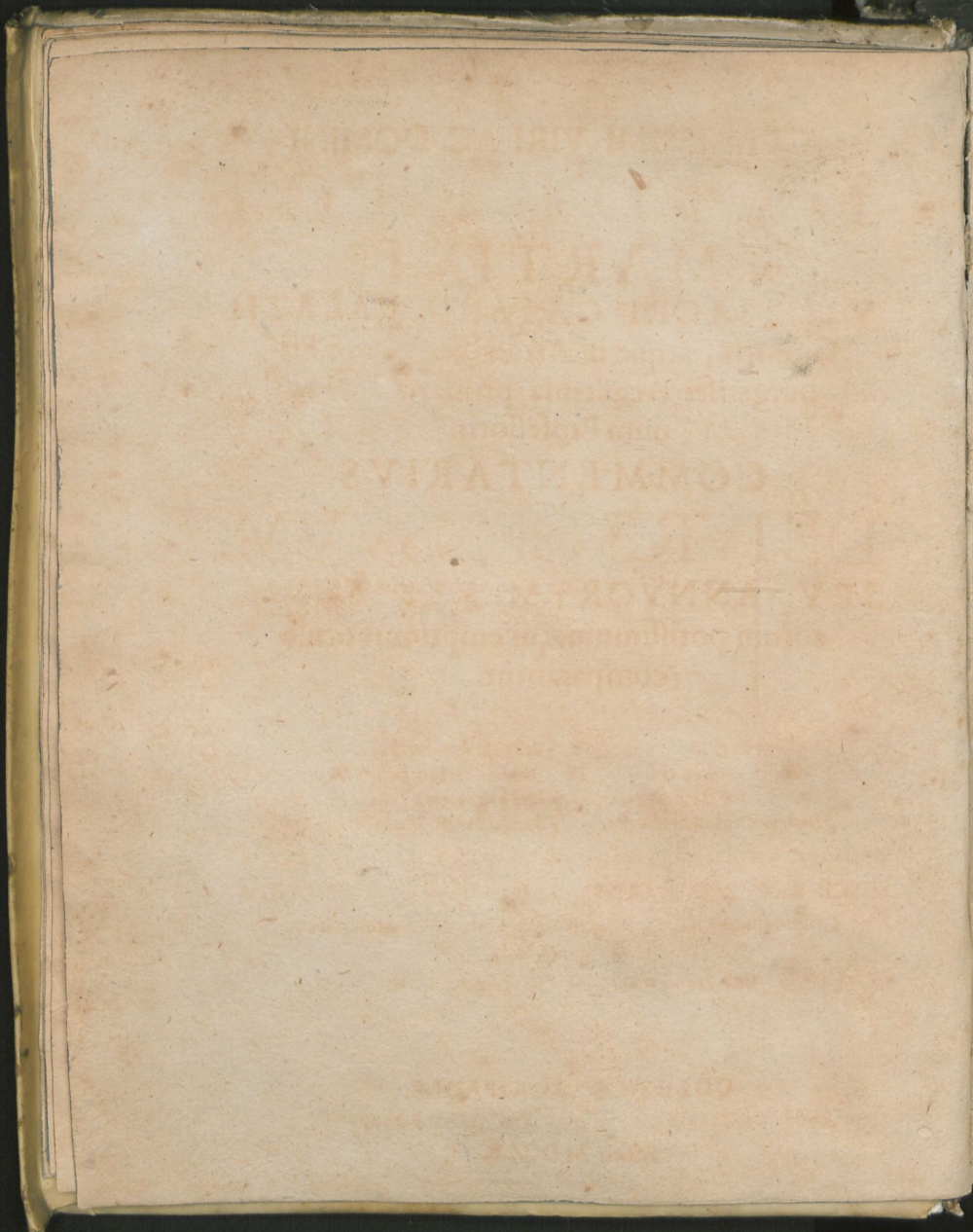
~~1~~ 370 — Frederici Faust.
— 12 2 — Capit. Com. d. Lein. K.
— 8 11 — Casus

2 1. 2 11. — Comment.

DISQUISITIO PHILOSOPHICA
exhibens
BIGAM
POSITIONUM ILLUSTRIMUM,
Quarum
I. DE

ORACULIS GEN-
TILIUM,
II. DE

LYCANTHROPIA,
CHRISTO DUCE AC LUCE,
AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
PERMISSU,

IN
INCLUTA AD SALAM ACADEMIA
Ad placidè ventilandum proposita
PRÆSIDE

M. GEORGIO *Newenfelde*
Dantiscano,
RESPONDENTE

CHRISTOPHORO HARDKENIO,
HAGA-SAXONE.
Habeb. in Audit. Philosoph.
ad diem Januar.

JENÆ
Typis CASPARI FREYSCHMIDII.
Anno M. DC. L.

DIOPHANTO PNEUMATICA

ARITHMETICA

PROLOGUS

CRATYLUS

PLATO

DIOPHANTO

ARITHMETICA

PROLOGUS

CRATYLUS

DIOPHANTO

ARITHMETICA

PROLOGUS

CRATYLUS

DIOPHANTO

ARITHMETICA

PROLOGUS

CRATYLUS

170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

Σύς Χγϋϖ

PRO O E M I U M.

Recolimus Dei beneficio gratâ nu-
per memoriâ in Ecclesiâ cum Ecclesiâ sanctâ
Nativitatis diem, nostræ salutis natalem. Ma-
jorem ab orbe condito nulla vidit ætas, nec ul-
la videbit unquam. Hæc et enim est dies illa omnibus
valde venerabilis, valde memorabilis, quo de ventre pro-
cessit virginali Puer admirabilis, totus delectabilis,
in humanitate &c. Hunc salutarem Domini Natalem,
versantes in Academiâ, Academico quoq; exercitio con-
celebrare justum putamus. Nolumus autem missâ in-
messem falce alienam, ea nunc quæ fidei sunt, ipsamq; Na-
taliæ ingrediuntur constitutionem, tractare; Sed ta-
lem hæc ad sublimes Theologorum scholas remitten-
tes, unum vel alterum saltem adjacens, disquisitione phi-
losophicâ dignum, ad placidam sententiarum collationem
proponere volumus. Tu verò, ejus gloriæ in totum li-
zamus, conatibus nostris affires O æterna Dei Patris Sapi-
entia! Sit ergò

POSITIO. I.

ORacula gentilium à Diabolis patrefacta, non semel
vera, quamvis plerumq; dubia & incerta, consulen-
tibus prænuñciarunt.

A 2

EXPLI-

EXPLICATIO.

§. 1. Dæmonem Dei simiam esse prævisiones præ-
dictionesq; ejus variæ abundè testantur. Abolitâ enim
ex hominum animis dolo verâ de DEO vero notitiâ, homi-
nes sibi relictî sine certo Numine in terris contra Conscienti-
am divagantes, solo naturæ ductu Numen quæ siverunt.
Hanc sibi occasionem Dæmon commodissimam putans,
homines à Deo separatos, ut ad se totos converteret, *onacula*
ad eludendum visiones Prophetis divinitus factas, in veri
Dei opprobrium, hominumq; perniciem introduxit atq;
aperuit. Fuerunt autem *onacula* annotante Peucero lib. d.
Divin: p. m. 86. b. responsa, quæ sciscitantibus in certis lo-
cis à Satana obsessis, vel *immediatè* ab ipsis Dæmonibus so-
mniis, voce, gestu, nutu, sonitu, tinnituve data; vel *mediatè*
ab hominibus superstitiosis Diabolico spiritu afflatis pro-
lata. Prioris generis in variis per orbem locis exstraxerat
Satanas. Sic in Lybiâ Jovis Hammonis, in Græciâ (quæ
præ cæteris in superstitiones prona) Dodonæum (teste He-
rodoto omnium antiquissima) postmodum Pythium s.
Delphicum, Trophonium, Sabæum, Apis Ægyptiorum, Am-
phiarai in Attica, Pharense, Antiochenum & alia prodierunt.
Posterioris generis itidem varia occurrebant. Nonnulli
enim homines *ἐν ασπίμοι* vel obsessi aut ventriloqi dicti,
quia intra sese pectori vel ventri inclusos spiritus fatidicos
habebant, qui vel suggerebant, vel compressis obessorum
lingvis ipsi per eosdem ex ventribus vaticinia efferebant.
Aliâs & Pythones nuncupati, quod defuturis occultisq; &
ignotis, interrogarentur. Exempla huc facientia Vid. ap.
Wierum d. Præst. Dæm. l. 2. p. m. 106. seq. Alii *ἐν θοσιαι*
vel afflati vocati, qui non ab insitis diabolis regi doceriq;
putabantur, sed per afflatum Dæmonis futura prædicebant.
Ob hunc Diabolicum afflatum Lacedæmonii in fano Pasi-
thææ excubarunt, nec non Græci Æsculapii templum fre-
quentarunt pernoctando, ut refert Peucerus cit. l. p. m. 257.
b. Quidam denique *ἐκστατοι* appellati, qui quasi extra se ra-
pti

pti sensu motuq; omni destituti jacebant, & postmodum
experrecti, qua phantasia ipsorum Damon mira arte ind-
derat, profitebantur. Huc spectat decantata Magorum
Sagarumq; in lupos, feles vel canes transformatio, vel eti-
am putatitia animarum extra corpus ipsorum abreptarum
ad comitia nocturna in montem Brucierorum transporta-
tio. Opinabantur scilicet se, et Diabolicam istam ^{ensuam}
verè vel in bestias transmutari, vel etiam quoad animas ex-
tra corpus abreptas ad diabolica ista comitia transferri.
Has & similes prestigias prætextu infallibilis revelationis ac
specie mirabilium occultarumq; naturæ virtutum Gentili-
simo olim pro divinis suggessit Deceptor maximus. Nùm
autem hæc ipsa Gentilium Oracula *vel verè divina; vel sem-
per falsa; vel plerumq; dubia & incerta fuerint*, paucis hæc ipsa
positione pro instituti nostri ratione enodabimus.

§. 2. Quoad primum, *Oracula Gentilium verè di-
vina non fuisse facile patet*: Nam (1.) Deus eadem prolixè ex-
cratur prohibens, ne Pythones (qui Hebrais divinatrices
spiritus denotant) interrogarentur, Deut. 18. v. 10, 11. Esa. 8,
19, 20. (2.) Indicia Oraculorum divinitus patefactorum
his ipsis planè non competunt. Desumi autem possunt
hæc ipsa *negativa*, partim *à forma & modo*, partim *ab objecto
& materia*, partim etiam *à fine*. Quoad *formam seu modum*,
patefactiones divinae fuere Majestaticæ, nec non splendore
singulari ac maximo stipatæ, miraculis etiam confirmatæ.
atq; clarâ sonorâq; voce planisq; verbis prolata. Econtra
Gentilium Oracula nec majestate stipata, nec miraculis
(quæ naturæ legibus sunt superiora adeoq; infinita pote-
stati propria Psal. 72. v. 18) confirmata fuerunt, nec clara
voce verbisq; semper planis ad quaesita sua protulerunt re-
sponsa; sed verbis obscuritatibus inextricabilibus involu-
tis ac ambiguitatibus plenis, instar pullorum nondum suo
putamine exclusorum ex imis terræ faucibus pipiverunt,
suaq; de humo eloquia musitarunt, vid. Esa. 8. v. 19. c. 19
v. 45. *Objectum seu Materiam* quod attinet; Revelationes
divinae semper verissimæ, certissimæ, utilissimæ ac saluber-

rima fuerunt: Gentilium verò oracula plerumq; falsa, incerta ac noxia, verboq; Dei contrariantia sciscitantibus dedere responsa, ut postmodum patebit. *Pinis* deniq; apparitionum divinarum, quæ semper hominum salutem intenderunt, his ipsis Ethnicis Oraculis omnem admittit divinitatem. Hæc enim nunquam intenderunt salutarem hominum consulentium informationem, sed eorundem seductionem salutisq; privationem, quod suo exemplo ac tragico sæpè eventu consulentes ipsi satis superq; olim confirmarunt. Ex hætenus dictis sequentem in modum argumentamur. Cuicumq; revelatum Dei verbum adversatur, neq; revelationis divinæ *γωρίσματα* competunt, id ipsum divinum nec est, nec dici meretur. Atqui Oraculis gentilium, revelatum Dei verbum adversatur, neq; *γωρίσματα* divinæ revelationis competunt. E. divina nec sunt nec dici merentur. *Plutarchus comment. d. Oracul. defect. circ. fin.* hæc gentilium oraculorum vaticinia terræ adscribit, cui Solem affectionem istam & temperiem, à quâ vapores & anhelitus ad divinandum facientes exhalârunt, ingenerasse arbitratur. Tales verò è terrâ exortos anhelitus atq; afflatus facultate imaginandi futura præditos, insolentem atq; ab usitata alienam hominum animis indidisse temperiem refert. Addit; certiora etiam verioraq; prodidisse responsa, quo acrior, purior & elaboratior terra fuit, nec aliam ob causam conticuisse tandem oracula judicat, quam quod vetustate vis terræ omnis exoleverit, quemadmodum amnes non rarò exarescere experientia comprobat. *Cic. lib. 2. d. divin.* Delphicum oraculum ob eandem terræ vetustatem evanuisse scribit. Verum absurdissimam omnisq; rationis & fundamenti expertem hanc esse sententiam, quivis cui de rebus judicare adhuc integrum est, facilè videt. Quis enim nisi *ἄλογος* ac bardus planè terræ bruto Elemento omni sensu omniq; intellectu vel præsentium vel futurorum destituto tales operationes, quæ hominum rerumq; naturalium vires longè superant, tribueret? Solius naturæ intelligentis hæc esse recte agno-
vit

vit *Peucerus c. l. p. m. 107. b.* & quidem ejus quæ intimos animorum recessus vel perspicit, vel ex genibus conjectat, quæq; futuros eventus cognoscit, in his, quæ vel ab ipsa diriguntur, vel ex aliorum actionibus prævidentur. Nec loci vetustas genuina dici causa poterit, cur responsa fatidica, cessa vetint. Non enim naturalis, sed verè divina hujus silentii fuit causa. Hanc ipsum prodidit oraculum, Augustus Casari per legatos consulenti hujusmodi dans responsum:

Me puer Hebræus dixos Deus ipse gubernans,

Cedere sede jubet, tristemq; redire sub orcum.

Arx ergo dehinc tacitus discedito nostris.

Theologi etiam sequentes veteres Talmudistas à defectu oraculorum Gentilium Messiam jam venisse contra Judæos modernos probant. Messiam enim in adventu suo omnem Idolomaniam & oraculorum deliria abrogaturum esse ex vaticinio Zachariæ cap. 13. vers. 2. patet. Confer *D. Jac. Martini l. 3. de tribus Elohim cap. 31. & cap. 48.* Nec est ut quispiam talia animabus corporis vinculo solutis tribui posse somniet; has enim sive beatas, quas in Domino requiescere, non autem hinc inde oberrare revelatione novimus; sive damnatas, quæ infernum, ex quo nullus datur reditus, incolunt, talia præstitisse, nunquam probabitur. Nullum itaq; dubium esse existimo Oracula Ethnica eum nec naturam nec Deum autorem agnoverint ortum suum ipsis Diabolis debuisse. Immota enim hujus consequentiæ vis permanet: Oracula Gentilium sciscitantibus dedere responsa vel Naturæ, vel Dei, vel Dæmonis instinctu & impulsu. Non naturæ, neq; Dei, Ergo Dæmonis. Ab hoc ergo tanquam autore genuino rectè diabolica dicuntur.

§. 3. Quæ secundum: Satanam tam per Oracula sua quam per Magos ac Sagas sua quasi instrumenta non semel vera edidisse vaticinia & præcorum & recentiorum nobiscum loquuntur monumenta. Certum etenim est, Dæmonem cui multa vetustas scire dedit, ob summam substantiæ suæ agilitatem sensusq; subtilitatem, futura, si non in se
&

& ratione sui merè fortuita (qualia ipsius intellectum subterfugunt) tamen ratione nostri qui ea ignoramus, talia non quidem infallibiliter sed conjecturaliter ac probabiliter præscire posse, eademq; sciscitantibus prædixisse. Nec mirum. Facili enim negotio eorum potest esse vaticinator, quorum ipse futurus est author atq; director. Diuturnâ rerum experientiâ siderum naturam, situm atq; influxum, viresq; elementorum aliorumq; corporum naturalium satis exactè didicit. Unde Apostolo aeris princeps, qui sub cælo in caligine aeris dominatur, vocatur Eph. 6. v. 12. Ea ergo quæ in aère vigent, ut sunt instantes tempestates, serenitates, sterilitates, fructuositates, contagia & si quæ alia sunt, ut providus naturæ augur prævidens, facili prædicere potest. Morborum etiam exitum, quos ipsi demones sæpè mediante vel halitu vicioso, vel pulvere maligno aut aliis venenatis effluviis infligunt, facili negotio consulentibus patefacere posse, nullum est dubium. Accedit, quod ne humano quidem intellectui aliqua prænoscenti futura facultas penitus denegari queat. E Plinio novimus, *Anaxagoram* in sicitate maximâ pluviam prænucciasse, indeq; pro Deo à suis concivibus habitum. *Democritus* quoq; vir sapientissimus, qui divitiis sapientiam longe prætulit, olei aliquando prævidens caritatem, omne intoto regionis tractu coëmit, ex quo deinceps solus questum fecit maximum, sed pretium omne avaris reddidit. Innuens hoc ipso divitiis sibi quidem non curæ, sed tamen in facili esse. At, si humanus intellectus ad futura quædam cognoscenda sufficiens est, quis Dæmoni, cujus sagacitas multò excellentior, tantas intelligendi vires denegaret? Exemplis qui delectatur variis, evolvat *Peuerum* c. 1. qui passim complura huc facientia annotavit, quæ quam transcribere, omittere brevitatis gratiâ maluimus. Illud tamen, huic cum primis tempori accommodatum, modò ne utriquam reticendum putavimus, quod *Satanas*, antequam Salvator virgineo partu mûdo nasceretur, jam tum per Oracula prolem de matre thori necesiâ nascituram, prænucciaverit. Refert enim *Tacitus*, eo tempore quo

quo Nativitas Messiae appropinquaret, publicam inter gentes vocem fuisse, Magnum Deum nasciturum. Augultus etiam ab Oraculo Delphico reversus in Capitolio aram erexit fertur, cui hæc Romanis literis inscribi verba curavit: ARA PRIMOGENITI DEI. Vid. *Dn. D. Jac. Mart. p. m. c. l. & Pynander Mercurii Trismegisti cum comment. Rosseli lib. 1. com. 7. q. 1. c. 3.* Verissimum hoc fuisse Dæmonis vaticinium de Messia, eventus ac complementum istius satis probavit. Potuit ipsi ceu sagacissimo spiritui, qui promptius quam homines unum ex alio colligere valet, hoc fidei mysterium è divinatorum Prophetarum de Messia vaticiniis innotescere, quam postmodum suis etiam Prophetis ac Prophetissis notitiam patefecisse improbable non est, *Vid. August. lib. 13. contra Faust. Manichæ. 15. seq. & lib. 9. d. C. D. c. 22.* Etsi vero non semel vera atq; in se salutaria protulerit Satanas, nunquam tamen, cum semper humani generis hostis sit insensibilis, cum studio veritatis ac intentione salutis humanae protulisset, certum est; sed hæc sine eaq; intentione, ut veram Prophetarum doctrinam, eluderet ac perverteret, suisq; diabolicis præfagiis autoritatem quandã conciliaret.

§. 4. Quod tertium & ultimum hujus positionis membrum concernit; *Dubia plerumq; ac incerta Oraculorum fuisse responsa, consulentium exitus qui amphibolicas Dæmonis illusiones prius latentes fecit patentes, nos erudire potest.* Exempla talium & similium fucorum, omnium seculorum suppeditat historia. E multis paucula hæc apponemus. Delphicum Oraculum, Pyrrho Romanos oppugnaturus ambiguum hoc dedit responsum: *Ajo te Evacida Romanos vincere posse.* Ejusdem incertitudinis Croesus Cyrum debellaturus ab eodem oraculo reportavit responsum, ita se habens: *Croesus Halym penetrans magnam perverter opum vim.* Hoc oraculo Croesus deceptus, cum regnorum opes expectaret, suas prostravit. Alberto Placétia Domino respondit: *Domine sis securus, inimici tui intrabunt terram tuam: Injiciantur domui tue.* Quod ita debuit legi & intelligi: *Domine sis securus, inimici tui &c. injicientur i. e. ignem, domui*

B

tuz.

22
tua. Hieronymum Moronum Mediolensis Ducis Lega-
tum tali iudem responsione dimisit aliquādo. Satanax: *libis,
redibis non eris captivus.* Hoc talem debuit habere sensum:
libis, redibis non, eris captivus. Plura ambiguum oracu-
lorum exempla passim apud *Peucerum* c. l. itemq; *Francisc.
Vallesium* lib. d. Sacra Philof. c. 30. p. m. 252. vide. Cui v. zni-
gmatica plerumq; consulentibus dederit responsa Satanas
facili negotio patet. Odio sc. implacabili genus huma-
num ab ipso mundi primordio persecutus est, hodienuq;
adhuc prosequitur. Hinc licet salutem hominum promo-
tam quandoq; velle videatur, eam tamen maxime cupit
impeditam. Quare nunquam fermè consona verbis facta
ipsius sunt. Est in mendacii pater ab initio teste ser. priuā.
Joh. 8. & circumit, non ut seruet & proficit, sed ut perdat &
devoret. Ne itaq; vel turpiter in mendaciis deprehenda-
tur eorumq; reus dicatur, vel, si quid occurrat, quod intelle-
ctu suo assequi nequeat, tacendo ignorantiam prodere tene-
atur, (Cum aliās etiam ignoret quousq; conservator rerum
omnium, hos suos laqueos ac fucos, quos hominum generi
vendit, ac noctes diesq; struit, sit toleraturus ipsiq; permittu-
rus) fatidica responsa flexiloquis, obscuris atq; incertis
plerumq; illigavit oraculis, ut quicumq; etiam tandē sequa-
tur exitus, prælagiis sua constet integritas, semperq; vera-
locutus videatur. Neutiquam ergo hujusmodi diabolicis-
prædictionibus fides habenda. Veritatem enim cum lo-
quitur, ut fallat & decipiat loquitur. Hinc ipsum etiam
veradicientem obmutescere jubet, Salvator ipse Marc. i.
v. 23. Luc. 4. v. 35. quo moneret, ne veritatem quidem ab
ipso audiremus. Theophilaët. in cap. i. Marc. Conclu-
ditus positionem præsentem aureis Cypriani verbis Ep. 8. l. i.
*Vitate linguam Diaboli venenatam qui ab initio mundi fallax
semper & mendax mentitur ut fallat, blanditur ut noceat;
bona promittit, ut mala tribuat: vitam pollicetur,
ne pervenire possit ad pacem &c.*

POST-

POSITIO II.

Lycanthropia, quam cū primis hoc Natali orum tempore, in Livoniā, Curlandiā, Ruffiā & aliis locis usitatam esse vulgò credunt, nullam per naturalem potentiam obtinet possibilitatem.

EXPLICATIO.

§. 1. Per publicam viam ne incedito olim monuit Pythagoras. Voluit hoc ipso vir sapientissimus innuere, vulgaria hominum placita, quia non rarò delira, neq; satis semper tuta, non esse tam numeranda, quàm ponderanda. Plurima sunt plebis commenta & somnia, quæ nudè recitasse est solidè refutasse. Inter alia plebs credula putat Solem Paschatos festo oriri exultantem & quasi cum tripudio. Lienem etiam cursoribus excindi posse sine ratione credit vulgus. Idem firmiter sibi persuasum habet, magos annuatim proximis à die Natali duodecim diebus in lupos transmutari, campos divagari, ac strages hominum brutorumq; edere, cursuq; peracto suo tempore in pristinam hominis formam redire, suaq; domestica negotia perficere. Hanc monstruosam metamorphosin supersticiosa quoq; veritas olim possibilem credidit. Unde *Plinius* commemorat, *Demarchum* degustatis pueri immolati extis, in lupum fuisse conversum. *Boëtius* homines lupis nuper additos flere volentes, ululasse refert. Similia *Herodotus*, *Apulejus*, *Plutarchus*, *Virgilius*, *Ovidius*, *Horatius*, *Propertius*, *Juvenalis* aliiq; antiquissimi scriptores recensent, quibus è recentioribus *Bodinus*, *Stumpsius*, *Job. Fridricus*, *Olaus M.* accedunt. Exempla Lycanthroporum varia vide citata ap. *Dn. Henr. Nicolai*, *Tr. d. aët. Mag. c. 6. §. 9.* *Wierum lib. 3. d. Praef. dem. p. m. 318.* seq. *Peucerum l. d. div. p. m. 133.* seq.

B 2 § 2. Hoc

§. 2. Hoc Pythagoræ monitum attendentes, à publicâ hâc viâ non satis hæctenus tritâ ac planâ meritò discedimus. Ut vero intelligamur cum multis quidem loquendum; cum sapientioribus autem rem accuratius inquirentibus sentiendum censemus. Brevitatis ergò summa tantum rei tantæ vestigia sequemur, ac Lycanthropiam verè transmutatoriâ, quâ tota hominis substantia in lupinam vi artis magicæ totaliter transformari vulgò creditur, per naturam impossibilem esse brevibus exponemus. Totius vero controversiæ cardinem in unum quasi rationis gyrum compingentes, ita ratiocinamur: Lycanthropia verè transmutatoria, quam fieri posse bene multi opinantur, vel *hominis* vel *Dæmonis* respectu possibilis erit. *Non hominis*, quod hunc in modum probatur: Quæcunq; mutatio neq; secundum animam, neq; secundum corpus, neq; secundum utrumq; in unione spectatum s. totum hominem per vim naturalem potest fieri, illa utiq; ex parte hominis est nulla. Decantata illa hominis in lupum mutatio neq; secundum animam, neq; secundum corpus, neq; secundum utrumq; per vim naturalem fieri potest. Ergò illa mutatio ex parte hominis est nulla. *Major* quia sufficienter enumerat, per se clara est. *Minor*, quæ tria continet, patet: *Quæ primum* certum est, *non secundum animam hominis* Lycanthropiam naturaliter fieri posse: Illa enim in tali transmutatione *aut perit*, *aut remanet*: *Non prius*: Nam (α) anima humana, quæ Spiritus immortalis, per naturalem ac creatam potentiam substantialiter mutari nequit, sed à tali interitu prorsus liberâ est. (β) Hanc corpori humano tanquam suo proprio subiecto, elapso certo temporis spatio, reduniri, ab ipsis Lycanthropis asseritur. Talis vero regressus in naturâ placè impossibilis est. Igitur in Lycanthropiâ anima hominis interire non potest. *Non posterius*: Nam, vel *in proprio* quo fuit *remanebit corpore*, vel *soluta in alterum tam diu transibit*. *Non hoc*: quia transanimatio illa Pythagorica tanquam absurdorum absurdissimum jam dudum ex agro Philosophico explosa est. Vid. *Danbaw. coll. Pyschol. diss. 1. controvers. 5.*

Ne

Nec forma hominis specifica, quæ dat soli homini esse distinguere & operari specificum ac proprium, alteri subjecto hoc pacto communicari potest. Ut enim suam in informando præstet officium, propriam corporis organisationem sibi; convenientes dispositiones requirit, quas extra corpus humanum nullibi reperit. Unde scite *Philosophus* l. 2. d. Anc. 2. in fin. inquit, *Anima est in corpore, & in corpore tali non in quovis sine discrimine ullo.* Neq; illud: Proprium enim animæ humanæ corpus in lupinum verè transmutari constanter Lycanthropi credunt. Corpus verò lupinum cum prorsus ineptum atq; indispositum sit ad actiones ab anima rationali proficiscetes recipiendas, lupinam semper expetit formam, per quam lupus verè talis & esse & distinguere & operari à reliquis animalibus distinctum & proprium obtinet. Quare lupum reverà esse, simulq; rationali anima præditum esse quam maximè implicat. Anima enim humana dum lupinum corpus informare dicitur, erit *velotiosa* vel *operosa*. Non hoc, quia lupus tanquam animal irrationale, rationales operationes ob manifestam contradictionem edere nequit. Neq; illud; quia forma rationalis in actu informationis constituta nunquam ab opere cessat, sed semper negotiosa est. Cum itaq; duæ oppositæ differentiæ unicam speciem actu constituere nequeant, quis, nisi sobriæ mentis expertus, in lupino corpore formam rationalem remanere crederet? *Qua secundum*, nempe corpus humanum, itidem constat. Nam non ex quovis quodvis sine ullo discrimine produci potest, nec quodlibet recipit quodlibet, ac cuiuslibet gaudet consortio, sed certa proportio inter formam & materiam adsit necesse est, *Arist.* cit. loc. Hinc neq; hominis corpus, quod certa quantitate & debita dispositione ad animam est determinatum, alterius materiæ, lupinæ scilicet capax esse potest. Deniq; *quæ tertium*, totum nimirum hominem ultrò patet. Nullam hominis partem essentialem in aliud specie diversum transmutari posse ex hæcenus dictis satis patet, quare neq; totum hominem tanquam tertium quoddam ex harum partium unione resultans, substantialiter immutari posse sua

Sponte sequitur. Præterea cum inter oppositas species nulla sit dispositio materialis, nulla etiam inclinatio mutua, nec hominem tanquam perfectissimam animalium speciem, in lupinam vel aliã diversam atq; inferiorem transire posse itidem manifestum est. Manet igitur conclusio syllogismi adducti firma, quæ inferebat, Lycanthropiam ex parte hominis esse nullam.

§. 3. Alterum disjunctionis membrum est, *neg;* ex parte *Dæmonis* talem Lycanthropiam fieri posse. Probatur hoc ipsum sequenti Syllogismo: Quæcumq; mutatio nec naturali, nec miraculoso modo à *Cacodæmone* fieri potest, illa Sphæram activitatis Satanicæ transcendit. Atqui Lycanthropia verè transmutatoria nec naturali nec miraculoso modo à *Cacodæmone* fieri potest. Ergo illa Sphæram activitatis Satanicæ transcendit. *Major* in se satis manifesta est. Quicquid enim *Satanas* perficit vel *naturaliter* vi propria, vel *supra naturaliter* vi aliena sc. divina præstat. *Minor*, quæ bimembris, patet. *Primò: Non naturali modo:* ad naturalem enim hominis in lupum mutationem requiritur ejus corruptio & lupi generatio. At generatio animalis Physica, cum sit actio corporis naturaliter viventis, quâ se ab interitu vindicare attentat, Diabolo qui vero Physico corpore debitisq; organis ad physicam operationem destinatus ac idoneis destituitur, nullatenus competere potest. Nec *secundo miraculoso:* quia *Dæmonum* potestas finita est. At quæ miraculosè fiunt, infinitam postulant *virtutem*; Non ergò transmutatio hominis in lupum miraculosa, ad quam requiritur annihilatio prioris, ac immediata creatio posterioris, quæ infinitæ virtutis sūt, *Dæmoni* possibilis esse potest. Unde & hujus Syllogismi conclusio salva manet, quod Lycanthropia talis Sphæram activitatis Satanicæ planè transcendit. Nec officit hic loci nobis factum *Magorum Ægyptiorum*, qui baculos projectos in dracones commutasse dicuntur *Exod. VII. 12.* *Negamus* enim vi artis Magicæ virgas projectas reverà in serpentes esse transmutatas. Concedimus interim easdem *Dæmonem* hominibus non ad-

verten-

vertentibus clam eripuisse, ac pro illis serpentes ipsis pon-
 dere aequales ab unde raptissimi è asportatos oculis inspectan-
 tium modo invisibili obrudisse, ita ut vix in serpentes
 viderentur conversa. Confer *Dr. D. Brochmann. L. de an-
 gelis quasi 15.* Qua alias hic à Lycanthropia Patronis ur-
 geri ac in contrarium adduci solent, brevitate gratia discursu
 reservamus. Poterunt interim sequentia colophonis
 loco paucis notari. I. Lycanthropiam aliam esse *vere trans-
 mutatoriam*, de qua hic nobis sermo est; aliam vero *Satanicè
 illusoriam* seu *prestigiatariam*, quæ dupliciter contingere
 potest (*α*) *Caedæmonis sevitia & præsidio*, qui nunc variis
 apparentiis homines decipit, nunc alia pro aliis subdititia
 ostendat, dum vel verum objectum remover, vel falsum ac
 phantasticum substituit, vel sensus hominum pervertit, ut
 mira homines se videre, aut insolita audire ac præstare op-
 pinentur, licet mera sint Satanæ ludibria, qui spectris homi-
 nes illudit, eosdemq; *ensæ dei* diabolica corripit, ac phantasi-
 mata varia suggerit. (*β*) *Hominum vitio*, quo homo perversa
 ratione à communi humanitate exorbitans in beluam ve-
 lut degenerat, & omnem humanitatis sensum exiit. Vi-
 deatur *Arist. lib. 7. Eth. Nicom. cap. 1. 6. 7.* Hæc vero appeti-
 tus humani exorbitantia iterum variè fieri potest; vel ex
 gravissima corporis morbificatione; vel ex humanorum
 morum in beluinos degeneratione; vel ex diuturna deba-
 chatione Vid. *Dn. Nicol. cit. loc. §. 7 18. II.* Distingui-
 mus inter *potentiam Dei infinitam & Dæmonis finitam.* Divini-
 tatis realtem hominis in lupum, felem, canem, vel aliam besti-
 am transmutationem possibilem esse, ultrò concedimus, ne-
 gamus autem per dæmoniacam vel ullam aliam finitam po-
 tentiam id ipsum fieri posse. Vide uberius hæc deducen-
 tem *Tannerum Tom. 1. Theologiæ Scholast. disp. 1. quæst*
5. dubio 4. assert. 6. Doct. Gerhardum Tom. 8. L. C.
de morte § 158. aliosq; Tantum.

SOLI DEO GLORIA!

Si

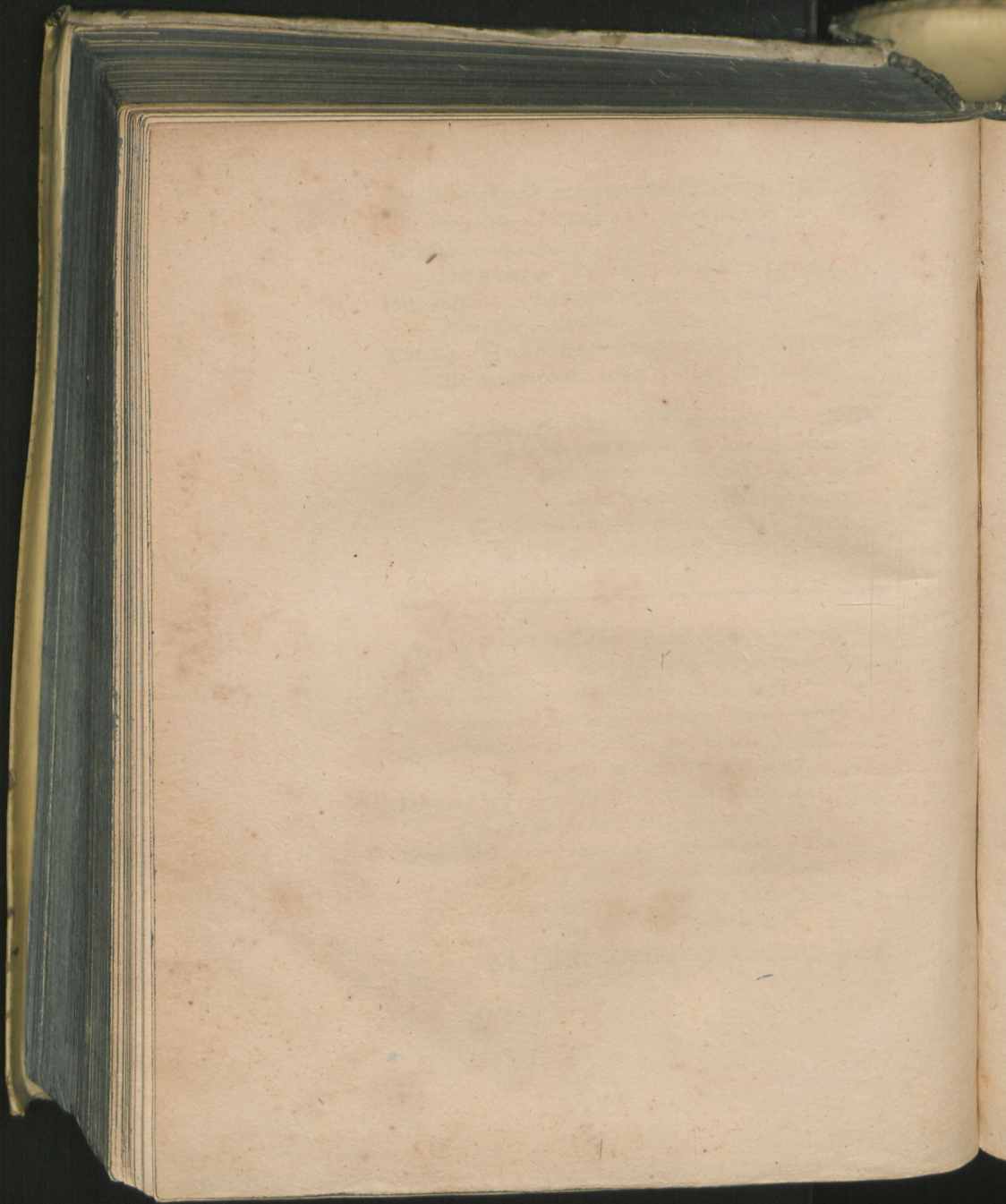
Si Christo benè cessarunt oracula nato
Ethnica, jam locus his ampliùs esse nequit:
Attamen in niveis memorantur talia chartis,
Dum cunas Domini concio sacra movet.
Inde lupi veras homines *adsumere* formas,
Newfeldi rectè crena *diserta* negat.
Christifer *Hardkenius* *Zetema* resolvit utrumq;
Ille triumphat, ovat scilicet hic meritò.

Cl. Dn. M. Nevvefeldio suavitè suo dilecto,
presidi dignissimo, & Humanissimo Dn.
Respondenti felicitatem & divinam be-
nedictionem ex animo precatur

GOTTFREDUS CUNDISIUS S. S. Theol. D.
& P. P. p. t. Academiæ Jenensis Rector.

Actio si fervens faciat (quod dicimus) *artem,*
Pulpita plus artis plus repetita dabunt.
Floribus euge igitur iuvenilibus uteris, euge
Tempus in hoc valdè commoda verba facis;
Quàm benè Vix cathedrâ liquisti, scandis & inde
Exagitas homines annua spectra-lupos.
Tempore materies non est minus altera digna;
A natò Christo Numina ficta tacent.
Temporibus servis anni: deserviat annus
Hic novus & Musis tempora cuncta tuis.
Ita amico suo dilecto & honorando gra-
tulabundus deproperab.
M. Christophorus Rhenius Jfna.

1811
DE
O S C U L I S
PRESIDE
D. PAULO FRANCISCO ROMANO
JURIS CONSULTO
TIMOTHÆUS RYKOWSKI, LITVENSIS,
IN REBUS PUBLICIS
A. G. R. M. D. C. L. X. I. V.
LITTE
LITTE

Ki 4062.

ULB Halle

3

001 601 903

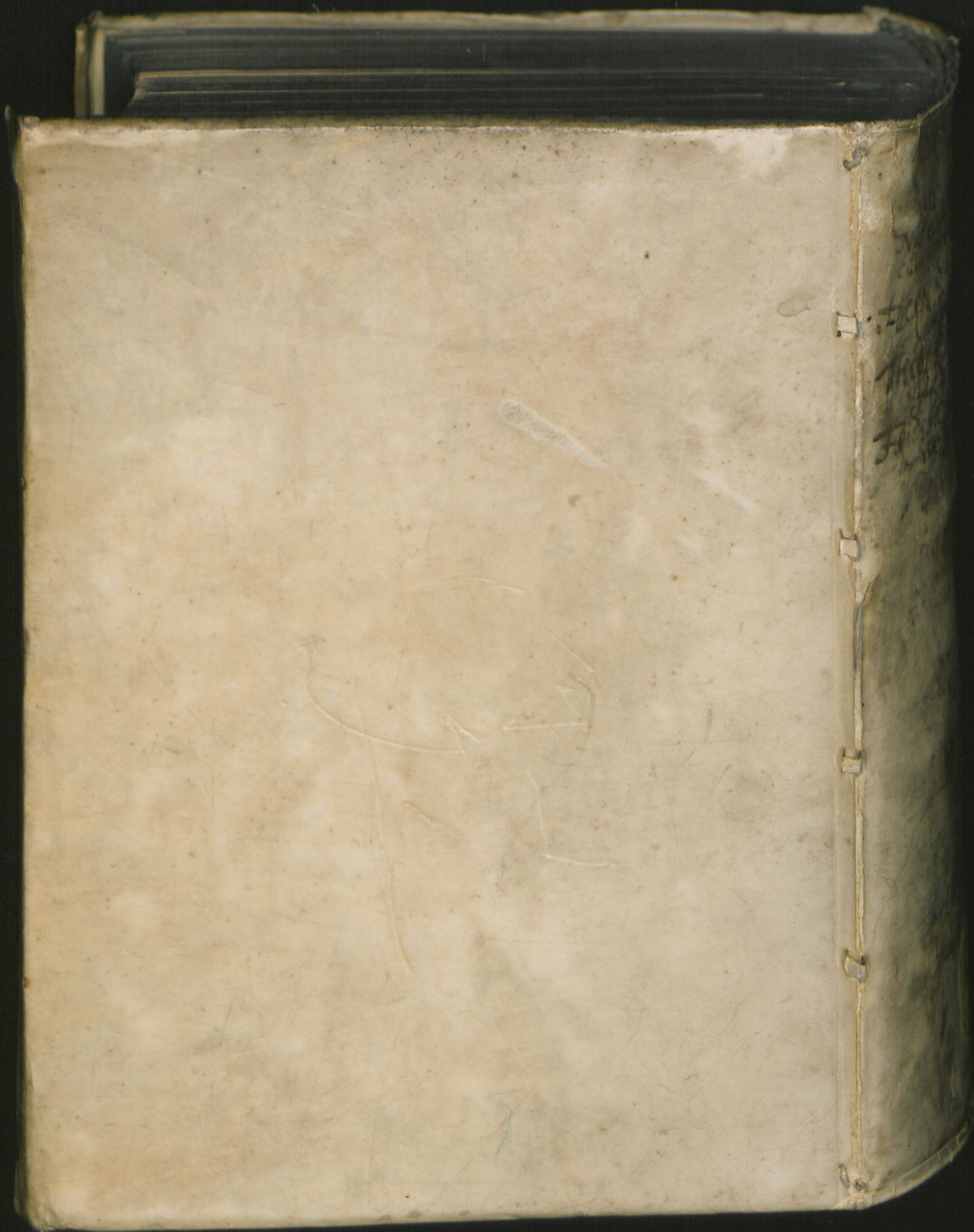

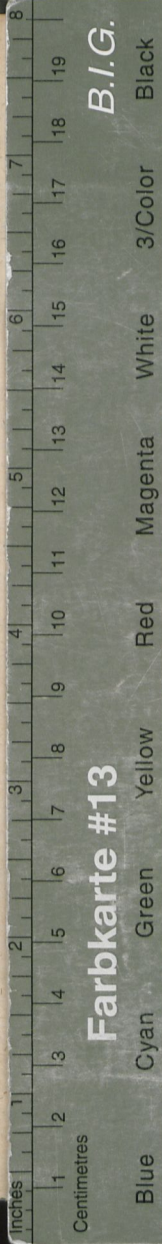
Sb.

von
Kun

Handwritten signature or initials in blue ink, possibly reading 'Kun' or similar.

PHILOSOPHIC A
hibens
G A M
ILLUSTRIMUM,
rum,
DE

LISGEN-
UM,
DE

HROPTIA,
ICE AC LUCE,
SOPHORUM ORDINIS
MISSU,

IN
LAM ACADEMIA
ndum proposita,
ESIDE

IO Newensfelde
ntiscano,
NDENTE

HARDKENIO,
AXONE.
it. Philosoph.
Januar.

AE
FREYSCMIDII.
M. DC. L.

